

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор, ВСП

«Гуманітарно-педагогічний фаховий
коледж Мукачівського державного
університету»

Іван КУШНІР

« 14 » _____ 2023 рік

Введено в дію наказом
№ 31-02 від « 14 » серпня 2023 р.

ІНСТРУКЦІЯ

з безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту
для здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший
бакалавр» спеціальності 012 Дошкільна освіта під час проходження
практики «Практика з природознавства» та для здобувачів освітньо-
професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» спеціальності
013 Початкова освіта під час проходження практики
«Практика з природознавства та краєзнавства»

1. Загальні положення.

- 1.1. Практика здобувачів освіти є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців у фаховому коледжі та проводиться на оснащених відповідним чином базах практики. Під час практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх фахових дисциплін.
- 1.2. Практика здобувачів освіти проводиться на базах, які мають відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.
- 1.3. Здобувачів освіти можуть бути направлені на практику тільки на ті бази, з якими фаховий коледж завчасно уклав договір на її проведення.
- 1.4. До початку проведення практики повинно бути проведено обстеження робочих місць здобувачів освіти та особами, відповідальними за організацію проведення практики. Відповідальність за організацію проведення і контроль практики покладається на керівників практики фахового коледжу та керівників від бази практики.

1.5. Обов'язковою умовою допущення здобувачів освіти до проходження практики є проходження ними інструктажів з безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту з відповідним документальним оформленням.

2. Вимоги безпеки роботи на навчально-дослідній ділянці

2.1. Для прополювання, підживлення, розсаджування та інших робіт користуватися розпушувачами, сапами, совками тощо, руки захищати рукавицями.

2.2. Переносячи землю або добрива на носилках, не перевантажувати їх.

2.3. Додержуватися норм, визначених керівником практики.

2.4. Копаючи ґрунт лопатою, працювати по черзі то правою, то лівою ногами (по 5хв). Працюючи лопатою, стежити за тим, щоб вона не поранила ноги.

2.5. Не перевантажувати лопату землею.

2.6. Під час роботи граблями, вилами не спрямовувати їх робочу частину на тих, хто перебуває поруч.

2.7. Переносячи вантажі, рівномірно розподіляти навантаження на обидві руки.

2.8. Не обробляти рослини отрутохімікатами. Таку роботу повинні виконувати дорослі. Після обробки ділянок отрутохімікатами не заходити туди протягом 5 діб.

2.9. Працювати у визначеному керівником практики ритмі роботи. Щоб запобігти перевтомленню, робити десятихвилинні перерви через кожні 20 або 30 хв. роботи.

2.10. Не їсти немиті овочі та фрукти.

2.11. У випадку травмування негайно звернутися до керівника практики.

2.12. Очищаючи клітки птахів і вольєри тварин-ссавців, виконувати роботу в рукавицях. Виймаючи тварин з вольєра, брати їх за загривок, щоб уникнути укусу.

2.13. У разі захворювання якоїсь тварини негайно повідомити про це керівника практики.

2.14. Не користуватися для заморювання зібраних комах сірчанним ефіром, хлороформом.

2.15. Для вивчення флори та фауни природної водойми користуватися сачками з довгими ручками.

2.16. Бути обережними з електроприладами в приміщенні теплиці (оранжереї), волога атмосфера підвищує рівень електробезпеки.

2.17. Після закінчення роботи здобувач освіти зобов'язаний:

- прибрати робоче місце, здати керівнику практики навчально-наочні посібники та приладдя, якими користувалися під час роботи;
- почистити інвентар і здати його керівнику практики.
- ретельно помити руки з милом.

3. Вимоги безпеки під час навчально-тематичних екскурсій, походів, природничо-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо

3.1.3 метою забезпечення безпеки життя і здоров'я здобувачів освіти-практикантів, під час навчально-тематичних екскурсій, походів, природничо-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні тощо чітко дотримуватися вимог безпеки життєдіяльності, санітарно-гігієнічних вимог, правил пожежної і електробезпеки, дорожнього руху, під час виконання робіт, проведення екскурсій тощо.

3.2. Перед навчальною екскурсією, походом, природничо-краєзнавчим заходом, організованим відпочинком, ознайомитися із загальною характеристикою об'єкта відвідування, маршрутом, правилами безпеки.

3.3. Допускаються до екскурсії, походу, природничо-краєзнавчого заходу, організованого здобувачі освіти, які не мають медичних протипоказань.

3.4. Категорично заборонено, виїжджаючи на екскурсію, похід, природничо-краєзнавчий захід, брати з собою гострі й ріжучі предмети, що можуть призвести до травмування, а також вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, вогнезаймисту рідину тощо).

3.5. Допущені до екскурсії, походу, природничо-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку здобувачі освіти-практиканти повинні бути відповідно одягнені, взуття має бути зручним, без високих підборів. Усі учасники повинні мати головні убори.

3.6. Всі учасники екскурсії, походу, природничо-краєзнавчого заходу повинні мати при собі засоби гігієни та дотримуватися санітарно-гігієнічних норм.

3.7. Постійно бути в полі зору керівника практики, без дозволу не відлучатися від групи.

3.8. Упродовж навчально-тематичної екскурсії, походу, природничо-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні уважно слухати матеріал, поданий керівником практики, щоб виконати групову, або індивідуальну форму роботи та звітувати після закінчення практично здобутим матеріалом.

3.9. Чітко дотримуватися вимог питного й харчового режиму. Заборонено пити воду з відкритих водойм.

3.10. Не можна знімати взуття й ходити босоніж.

3.11. Дотримуватися санітарно-гігієнічних норм: мити руки перед уживанням їжі, до й після відвідування туалетної кімнати для запобігання кишкових захворювань.

3.12. Під час навчально-тематичної екскурсії, походу, природничо-краєзнавчого заходу, організованого відпочинку поводитися пристойно, не кричати, не

свистіти, не бігати, не метушитися, не штовхатися. Заборонено провокувати інших словами, жестами, діями агресивною поведінкою, що може призвести до бійки та правопорушень.

3.13. У разі відвідування атракціонів, дитячих, спортивних майданчиків переконатися, що прилади справні. Приступати до виконання вправ або катання на атракціоні тільки після інструктажу, проведеного керівником практики.

3.14. Категорично заборонено підходити до обірваних проводів, проводки, яка іскрить, щитових, що може призвести до удару електрострумом. У разі виявлення даних фактів негайно повідомити керівника практики.

3.15. Проходячи маршрут навчальної екскурсії, походу, природничо-краєзнавчого заходу, під час організованого відпочинку, бути обережним: не підходити до люків, ям, огорожень; обходити будівельні майданчики, напівзруйновані будівлі, скляні перекриття, висохлі дерева, щоб уникнути падіння, обвалу, травмування.

3.16. Категорично заборонено контактувати з незнайомцями, передавати їм свої речі, щоб уникнути насилля над дітьми, скоєння злочину. Слід одразу звертатися до керівника практики.

3.17. Заборонено контактувати з тваринами, комахами, земноводними, щоб уникнути укусів та попередити захворювання на сказ, лишай, отруєння.

3.18. Під час туристично-краєзнавчих заходів, походів, відпочинку в лісі, прибережній зоні не можна вживати рослини, гриби, ягоди для запобігання отруєння.

3.19. Під час природничо-краєзнавчих заходів заборонено розпалювати багаття, щоб уникнути пожеж та опіків здобувачів освіти-практикантів.

3.20. Під час організованого відпочинку в прибережній зоні чітко дотримуватися правил безпеки життєдіяльності.

3.21. При знаходженні зброї, вибухонебезпечних та незнайомих предметів не торкатися і не зрушувати їх з місця; про їх місцезнаходження терміново повідомити керівника практики.

3.22. У спекотні сонячні дні не дозволяється перебувати з непокритою головою.

3.23. Категорично забороняється чіпати, зупинятися, відпочивати поруч зі стовпами і вишками, перебувати під проводами ліній електропередач

3.24. Не підходити близько до працюючих механізмів – бульдозерів, тракторів тощо.

3.25. Забороняється виходити на край обривчастих схилів, виходити і пересуватися зсувонебезпечними ділянками і схилами.

3.26. При пересуванні каменистими осипами варто дуже обережно ставати на каміння, уникаючи їхнього перегортання та осипання під ногами. При проходженні осипонебезпечних ділянок забороняється голосно розмовляти,

зупинятися, створювати затор на шляху пересування, відпочивати під схилами осипів і каменепадів.

3.27. При поганому самопочутті, пошкодженнях, запамороченнях, болях у ділянці серця, печінки, шлунково-кишкових розладах слід негайно звернутися до керівника практики.

3.28. Не покидати територію місця проходження практики без узгодження з керівником практики.

3.29. Здобувач освіти-практикант зобов'язаний виконувати правила дорожнього руху:

- забороняється відставання від групи під час екскурсій і пересуванні на транспорті;
- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку;
- за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям чи краєм проїзної частини, йти назустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїзну частину тільки на пішохідних переходах, у тому числі підземних і наземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- у місцях, де рух регулюється, керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- чекати транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного чи синього кольору або зі спеціальним звуковим сигналом треба утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її;
- категорично забороняється вибігати на проїзну частину, влаштовувати ігри на проїзній частині або поблизу неї, переходити проїзну частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями;
- під час руху необхідно йти компактною групою, не розтягуватися і не відходити вбік;
- під час руху уважно дивитися під ноги, щоб не впасти;
- категорично заборонено під час екскурсій знімати взуття і ходити босоніж;
- при веденні робіт уздовж доріг і проїздів слід обов'язково виділити сигнальника, який повинен попереджати про наближення транспорту;
- під час переїздів залізницею забороняється перебувати у відкритих дверей вагонів, на підніжках, на перехідних майданчиках, виходити з вагонів до повної зупинки поїзда, а також сідати у поїзд на ходу.

- 3.30. Здобувач освіти зобов'язаний своєчасно виконувати розпорядження керівника практики.
- 3.31. Здобувач освіти-практикант повинен виконувати тільки ту роботу, яка йому доручена відповідно до програми практики.
- 3.32. Після завершення навчальних екскурсій, походів, природничо-краєзнавчих заходів, організованого відпочинку в лісі, прибережній зоні вишикуватися для остаточного обліку.
- 3.33. Звітувати керівнику практики про те, що ви йдете до місця проживання.
- 3.34. Після добирання додому слід повідомити за телефонним зв'язком керівника практики, що з вами все гаразд.
- 3.35. Під час оголошення сигналу «Повітряна тривога», разом із керівниками практики і молодшими школярами переходити в укриття.

4. Вимоги безпеки в аварійних та надзвичайних ситуаціях

- 4.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки керівника практики.
- 4.2. У разі надзвичайної ситуації в лісі (якщо ви заблукали), на воді, використовувати знання, отримані на заняттях географії, біології тощо, правила першої долікарської допомоги при ушкодженнях, проведенні вентиляції легенів, штучного дихання.
- 4.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонувати в служби екстреної допомоги за номерами:
101 – ДСНС;
102 – поліція;
103 – швидка медична допомога;
104 – газова служба,
коротко описати ситуацію, назвіть адресу, місце, де відбулася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.
- 4.4. За змогою залишити територію аварійної небезпеки чи надзвичайної ситуації.

РОЗРОБЛЕНО:

Завідувач навчально-виробничої практики

Дмитро ГРЕГІРЧАК

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з навчальної роботи

Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

Голова комісії з питань охорони праці

Михайло ПРОЦЬ

Юрисконсульт

Євгеній ДУРДИНЕЦЬ